

un doble o triple ús. Així, qui els adquireix pot perllongar l'acció creativa i, d'aquesta manera, el fet d'*inventar vestits* no és solament prerrogativa de qui dissenya, sinó, com a diàleg, també de qui mostra interès per vestir-se amb aquestes peces.

Les seves propostes són lliures, atemporals i gens convencionals, en elles no hi ha coll, cisa, baixos de màniga, escot, cintura. Tots els elements de cada model són, indistintament, susceptibles d'esdevenir ara màniga, ara cinturó o camal de pantaló, després top o, per què no? bossa de mà. El seu ideari resulta molt clar: Vestir-se és un exercici lúdic, adreçat a gratificar la intel·ligència emocional de cadascú.

Formalment, les seves peces són propostes plàstiques dinàmiques i, per exemple, una de les seves faldilla/pantaló/davantall/camisa, per sorprendent, és, en realitat, una obra escultòrica mòbil gràcies a que ha estat pensada per a ser 'portada', 'passejada' i 'observada'. Per això, la desfilada de qualsevol dels seus dissenys a la passarel·la ens evoca obres com *Forma única de moviment en l'espai*, de Boccioni, o ens recorda els esforços cubistes de Braque, per la simplicitat del seu tall i l'austeritat amb la qual manipula els colors. Ara bé, per sobre de tot, el que resulta més evident en els seus treballs és la impregnació d'un marcat expressiionisme. Cadascuna de les seves propostes, en blanc o en negre, evocuen la tendra melangia de *La núvia del vent*, de Kokoschka.

Ofici, intel·ligència, recursos culturals i una sensibilitat extremes són els ingredients fonamentals que configuren el talent d'aquesta jove dissenyadora. Darrera d'un continu fer i desfer

Arxiu Gaudi

vores, de tallar, de cosir i descosir entreteles, hi ha moltes hores d'estudi tècnic, de passió per l'Art i una curiositat enorme per totes les pulsions artístiques actuals. Això es nota, ja es podia percebre a la col·lecció que presentà a Múrcia, en aquesta eren clarament evidents les subtils esquitxades de la gran literatura russa, estava Tolstoi, Gogol i també Dos-toievski, com també evocacions a la dolça melangia de *Doctor Zivago*.

Txell és una jove molt lúcida i una dissenyadora honesta que aconsegueix dotar la seva obra d'una rara profunditat. Tal és així, que els seus vestits s'allunyen de la banalitat i de la frivolitat que envolta el món de la moda.

CINEMA

Charlot i Hulot perduts en la modernitat

Feliu Viaplana

Aquest estiu s'han reestrenat a Barcelona les pel·lícules **Modern Times** (1935, *Tiempos Modernos*), de Charles Chaplin, i **Playtime** (1967), de Jacques Tati. **Modern Times** fou el primer film sonor de Chaplin amb el personatge de Charlot. Però encara que té alguns diàlegs que justifiquen la denominació de sonor, conserva molt l'aparença de film mut. **Playtime** és el quart film de Tati i el tercer amb el personatge de Mr.Hulot. En definitiva, dos films de plenitud dels seus directors que se m'ha acudit que tenen una afinat força acusada. Intentaré explicar-me.

La semblança dels personatges Charlot i Hulot va molt més lluny de la simple similitud en la sonoritat dels seus noms. Ambdós són personatges còmics, essencialment mims. Encara que Chaplin faci parlar per primera vegada Charlot a **Modern Times**, fins i tot canta una cançó en una escena, no traeix en absolut l'essència del personatge. Monsieur Hulot, més que parlar, balbujeja ocasionalment algunes paraules quasi intel·ligibles. El mitjà d'expressió d'ambdós prové, doncs, del cos. El seu estil d'interpretació, però, és ben diferent. Charlot, sabem quan està content, trist, enfadat, enfadat o enamorat. En canvi, Hulot sempre es presenta amb el mateix estat d'ànim, neutre. Posats a ser precisos, crec que la peculiar expressivitat de Tati està més pròxima al hieratisme de Buster Keaton que no pas a la efusivitat de Chaplin.

Ambdós tenen un físic, una imatge i una manera de vestir molt estrambòtics que els fan ser simpàtics a primera vista. Charlot és un tipus baixet i prim, que vesteix sempre amb un vestit espallifat, bombí, bastó i unes enor-

mes sabates. Hulot és un tipus alt, un pèl corbat, que vesteix sempre gavadina beige, pantalons fins als turmells, mijtons llampans, un petit barret, paraigües i pipa.

Charlot representa l'home de classe pobra en essència, de recursos irrisoris, sense feina, sempre immers en la pobresa, que divaga pel món anant de mal en pitjor, sense entendre ben bé mai el que passa, però sempre patint-ne les conseqüències. Però és un optimista acabat, ja pot tenir una gana espantosa i no tenir res per menjar que mai defalleix. Segurament cap altra cineasta ha descrit tan imaginativament i tantes vegades la fam com ho ha fet Chaplin. Potser la seva difícil infància li permetia estar en una posició privilegiada per a descriure la fam d'una manera tan còmica i tan tràgica a la vegada. Té un cor enorme, sempre té la voluntat d'ajudar als altres, però, per la seva falta de destresa, poques vegades ho aconsegueix, i és quan es produeix el desastre. Charlot és un rebel orgullós de la seva classe i això li genera sovint problemes amb l'autoritat. **Modern Times** n'és un bon exemple, ja que va repetides vegades a la garjola i mai per un motiu de pes.

Hulot representa un home de classe mitjana, sense problemes econòmics, però que té una mena de desconcert còsmic que el fa estar sempre perdut en un món modern que no li permet encaixar. És educadíssim i sempre està disposat a cooperar amb l'altra gent, encara que rarament ho aconsegueix, perquè la destresa no és el seu fort i és un hiperdespistat. Per exemple, a **Playtime**, vol ser amable amb un noia a qui si li ha enganxat un objecte en una paret i, quan intenta recuperar-lo, ho desmunta tot. Hulot no és gens rebel, és un col·laboracionista nat que vol passar pel món com de puntetes, desapercebut, però la seva biologia li ho impedeix i sempre acaba al bell mig de tots els desastres.

Tant Charlot com Hulot són uns personatges inadaptats, fet que transmet la defensa de la personalitat indivi-

CINEMA

dual per sobre de la impersonalitat de la massa. Ambdós intenten encaixar en els costums del món modern, Charlot per necessitat, Hulot per educació, però tots dos fracassen i acaben el film igual de desconcertats que l'havien iniciat. El tema de l'enfrontament amb la modernitat, la tecnologia i les noves formes de vida de **Modern Times** conicideix, no només amb **Playtime**, sinó amb la de tots els films de Tati. Charlot converteix la producció en cadena en un constant disbarat. Hulot converteix un edifici ultramodern i ultraorganitzat en un laberint sense sortida.

Tant Chaplin com Tati no només són uns còmics que ens fan riure amb les seues gags, sinó que inciten a la reflexió. Per a Chaplin, l'humor és el mitjà que fa servir per retreure la deshumanització, l'autoritarisme, la diferència de classes, el totalitarisme i la pobresa del món. Riem quan Charlot, a **The Immigrant** (1917, Charlot emigrante), dona una puntada de peu al cul d'un guàrdia de duana, però el que fa realment és donar un cop a l'autoritat a favor de les classes pobres. També riem quan es menja una sabata a **The Gold Rush** (1925, La quimera del oro), però la escena és d'un patetisme exacerbat. Per a Tati, l'humor serveix per a difondre el seu desconcert vital davant d'un món permanentment i absurdament canviant. A **Playtime**, a l'escena de la fira, hi ha un stand que promociona una ultramoderna porta que no fa soroll en tancar-se. El seu venedor, però, quan està enfadat, no li serveix de res aquesta funció ja que que vol que es noti el seu empipament tancant la porta d'un cop fort.

Modern Times és una denúncia de com la modernitat i l'obsessió per la productivitat han deshumanitzat el món. **Playtime** és més una crítica que una denúncia de com la modernitat i la tecnologia mal entesa es converteix en un absurd i allunya les coses de la mida de l'home. Per a Chaplin, la modernitat és un cinta automàtica que va escopint peces on ningú pot perdre un instant i que fa embogir els homes. Per a Tati, la modernitat és un carrusel de fires que gira sobre si mateix, on la gent mai arriba enlloc. Per a Chaplin, les noves formes de vida no dexien un instant per a fer un cigarret. Per a Tati, els prepotents edificis moderns fan desaparèixer els antics símbols de París; la torre Eiffel, el Sagrat Cor, etc.

En l'escena de **Modern Times** en què Charlot està esperant que li donin l'indult, al costat de la dona del reverend, a tots dos els va fent sorolls la panxa. La utilització dels sorolls com a element còmic, que utilitza Chaplin a **Modern Times** per primera vegada, serà present en tots els films de Tati i constituirà un tret característic. A **Playtime** mateix, n'hi ha infinitat d'exemples; el repicar de les sabates sobre el marbre dels edificis, la cadira de pell que s'adapta al cos, etc. És en aquesta escena on segurament la simbiosi d'ambdós cineastes és més evident.

Sense cap mena de dubte, Chaplin i Tati, al igual que Buster Keaton, Harold Lloyd i els germans Marx, són dos dels grans noms del cinema còmic i una reposició dels seus films sempre és una bona pensada.

**JOIERIA
SENSERRICH**

de Teresa Senserrich
CASA FUNDADA EN 1882

Sant Quirze, 17 • Tel. 93 725 75 96
08201 SABADELL

JJA COMERCIAL
ALEMANY

CENTRE DE JARDINERIA,
AGRICULTURA i FORESTAL
Tallers i serveis postvenda

Ctra. Barcelona, 22-26
Tel. 93 725 63 95
SABADELL

